

Elektřina do plynu, na ztráty nehledě

V Česku rychle vznikají velkokapacitní baterie a energetické firmy jdou ještě dál: experimentují s ukládáním elektřiny v plynu

Jan Brož
broz@mf.cz

Prakšice na Uherskohradištsku dlouho nezažily větší pozdvižení. V hustém sněžení po zavátých okresních silnicích dorazil do obce počátkem prosince nizozemský velvyslanec Kees Klompenhouwer, zlínský hejtmán Jiří Čunek a řada předních osobností tuzemské energetické branže. Důvodem jejich přítomnosti byl přítom nenápadný kontejner, který se jen pár dní předtím objevil v areálu místní fotovoltaické elektrárny.

Právě tento kontejner představuje malou revoluci, o které tuzemská energetika v posledních měsících živě diskutuje. Jde o první velkokapacitní baterii v Česku. V Prakšicích ji za 20 milionů korun vybudovala skupina Solar Global.

Baterie s kapacitou 1,2 megawatthodiny nezůstane tuzemským unikátem dlouho. Hotové by mělo být už i podobné zařízení E.ON u Mydlovar v jižních Čechách, na přelomu let 2018 a 2019 by chtěl mít vlastní baterku i ČEZ v Tušimicích. Samotný Solar Global pak plánuje už v příštím roce postavit v obci Ochoz na Prostějovsku největší úložiště ve střední Evropě o výkonu deset megawattů, tedy desetkrát větším než ostatní projekty. Technologický vývoj je však jako v řadě jiných případů mnohem rychlejší než státní byrokracie. Jak upozorňuje akcionář firmy Solar Global František Smolka, projekt Ochoz má před sebou jednu velkou překážku: baterky tohoto druhu zatím fungují v legislativním vzduchoprázdnu. A do desetimegawattové baterie se firma nechce pouštět, pokud nebude mít oporu v zákonech.

Pán baterie. Skupina Solar Global vybudovala v Prakšicích první velkokapacitní baterii v Česku. Na snímku je spolujednatel firmy František Smolka.

Nejen baterky, ale i plyn

To se brzy změní. Po měsících handrkování se nyní pracovní skupina pod ministerstvem průmyslu (MPO) začíná blížit dohodě. Baterie se dostanou do připravované novely energetického zákona a získají právní základ pro další existenci. Jenže ani to už podle zastánců moderní energetiky nestačí.

Prosazují, aby vznikající novela nezoohledňovala jen baterky jako takové, ale obsahovala mnohem obecnější formulaci pro všechny myslitelné formy uskladnění energie. „Je potřeba zakotvit pojem akumulace do legislativy a říct, co vše je uskladnění energie,“ říká ředitelka Asociace energetických manažerů Zuzana Šolcová, která je členkou zmíněné pracovní skupiny na MPO.

Na mysli má především technologii power to gas, zkráceně P2G. Zjednodušeně řečeno jde o to, vyrobit z nadbytečné elektřiny plyn, který se skladuje mnohem snadněji než elektřina. Plyn je pak možné uskladnit v podzemních zásobnících

nebo ho napumpovat do plynárenské soustavy a využít k vytápění a vaření.

S P2G intenzivně experimentuje například innogy (dříve RWE) v rámci výzkumného projektu v německém Ibbenbürenu. Mluvčí tuzemského zastoupení koncernu Martin Chalupský přiznává, že firma zkoumá využití technologie i v českých podmínkách. „Ukládání energie je pro nás do budoucna v České republice velmi zajímavé. Role P2G bude narůstat,“ míní Chalupský. I on však dodává, že předpokladem je právě nastavení jasných pravidel a přesné legislativy.

Velké ztráty

Zda se však novinka dostane už do připravované novely, není vůbec jisté. Kritikům vadí provázanost doposud oddělené fun-

gujících sektorů elektroenergetiky a plynárenství, které by bylo potřeba složitě zkombinovat. Upozorňují také na nízkou účinnost P2G. Mnoho energie se při přeměně ztrácí. Záleží na konkrétní metodě, ztráta však může dosahovat až 75 procent. I proto většina pilotních projektů zatím ekonomicky nevychází.

P2G tak představuje další střet zastánců tradiční energetiky s příznivci moderních, často však v praxi ještě neozkoušených technologií. Ti namítají, že podobně jako na P2G bylo ještě nedávno nahlíženo i na samotné baterie, které jsou dnes v podstatě realitou. Především se však obávají, že pokud se P2G nedostane do legislativy nyní, zbrzdí to vývoj technologie na několik dalších let.

„Pokud bychom se smířili s malou novelizací a bez power to gas, tak je do zákona znovu nedostaneme až do roku 2021,“ obává se ředitel Solar Global Energy Jan Fousek, který je zároveň šéfem asociace Aku-Bat, sdružující firmy působící v oblasti ukládání energií. ●